

Fabrikanter og Forhandlere til Fyldestgørelse af de særlige Krigsformaal, vil føre til, at i det mindste en Del af saadanne raadgivende Grupper vil gaa over til at blive virkelig industrielle Associationer, saa snart som Regeringens Kontrol med Industri og anden Erhvervsvirksomhed ophører. De raadgivende Udvalg vil forsvinde, men atter komme frem i Form af nye industrielle Associationer.

5. Medlemmerne af de nævnte Associationer har overfor os enstemmig udtalt, at Sammenslutning ikke blot har bevirket et væsentligt Opsving i Industrien, men tillige i mange Tilfælde betydelig har medvirket til Opretholdelsen af Eksportvirksomheden og til kraftig Modarbejdelse af Udlandets Konkurrence.

Tre betydelige Associationer har tilstillet os Erklæringer, i hvilke Sammenslutningernes Fordele fremstilles paa følgende Maade:

„Naar bortses fra de Associationer, der beskæftiger sig med Arbejderspørgsmaal, Lønregulering og Bilæggelse af Tvistigheder, er den simpleste og her i Landet hyppigst forekommende Form for Associationer den, der giver sig af med Regulering af Priser.

Hvor der ingen Association findes, har vi i de forskellige os vedrørende Industrigrene gjort den Erfaring, at naar der er uindskrænket Konkurrence mellem engelske Fabrikanter og Importører, bliver Resultatet, at Prisniveauet gaar saa langt ned som overhovedet muligt, og at Avancen hyppigt bliver ganske forsvindende.

Men naar der ingen Avance er, vil Fabrikanterne tabe Lysten til — hvis de da i det hele kan — at reorganisere deres Fabriksinventar, anvende Penge paa Forbedringer og indføre nye Metoder, og derved *kan* en ubegrænset Konkurrence resultere — og gør det faktisk hyppigt — i en Forøgelse af Fabrikationsomkostningerne og det i den Grad, at det bliver til ligefrem Skade for Forbrugeren. En anden højst uheldig Følge af den ubegrænsede Konkurrence er, at Fabrikanterne under Kampen for at faa Ordre viser en Tilbøjelighed til at levere Varer til en saa ringe og billig Kvalitet, som de overhovedet kan faa Forbrugeren til at tage imod. Ofte er Forbrugerne ikke i Stand til blot ved at se paa en Vare at skønne over dens relative Værdi, og dette maa nødvendigvis føre til at kaste de bedre Varer ud af Markedet til direkte Skade for selve Forbrugerne.

Hvor der findes Pris-Associationer, *skal* alle Medlemmerne notere den samme Pris, Konkurrencen mellem de Fabrikanter, der er Deltagere i Associationen, bliver en Konkurrence om Varens gode Kvalitet, og et direkte og vigtigt Resultat af Pris-Associationen vil utvivlsomt blive en Bestræbelse for at hæve Produktionen op til et højere Kvalitetsniveau. Fjernelsen af Konkurrencen vil resultere i et højere Prisniveau og Skabelsen af forøget Avance, hvorved Fabrikanterne vil faa Lyst til og blive sat i Stand til at indføre forbedrede Fremgangsmaader, ligesom Følgen vil blive, at gammelt Materiel vil blive udrangeret og erstattet med nyt, samt at nye Metoder, hvorved Fabrikationsomkostningerne bliver betydeligt lavere, vil blive indført.“

De forskellige Repræsentanter for Associationer, som har aflagt Forklaring for os, var alle af den Mening, at der ingen Grund var til at befrygte, at Udviklingen af Associationssystemet her i Landet vilde føre til, at Forbrugerne vilde komme til at betale ublu Priser.

„Vi har nok hørt“ — forklarer Formanden for en stor Trust —, „at der hos nogle næres Frygt for, at store Kombinationer og Associationer mulig vilde misbruge deres Indflydelse, men vi tror ikke, at der er den ringeste Grund til at tro, at noget slikt vil ske her i Landet. Flere Kombinationer og Associationer af betydeligt Omfang har eksisteret i mange Aar, uden at man har hørt antyde, at de har misbrugt deres Magt.“

6. Noget bestemt Bevis for, at disse Kombinationer til Dato har beregnet ublu Priser, har ikke foreligget for os. Imidlertid er det dog kommet til at staa os klart, at Forhandlere og de producerende Arbejdere ikke i alle Tilfælde nærer den samme Tillidsfuldhed.